

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:
Bárvarth Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Vakáció után.

Immár benépesültek az iskolaépület komor falai. Lelkes, munkára kész, tettvagyó sereg költözik be abba a hajlékba, hol komoly munkára, lelkiismeretes dologra oktatják az ifjúságot, a jövő nemzedékét.

A tanév izgalmain, fáradalmait a nagy szünet alatt kipihenvén a fiatalok, újult erővel, nagy kedvvel és törekvően akarattal lát ismét a tanulóhoz, hogy jövőjének ekzisztenciájának szilárd alapját lassan előkészítse.

A civilizáció oly magas fokon állunk ma már, hogy nélkülözhetetlen teszi akárminő pályán és téren boldogulni akarónak a tanulást s az alapismeretek elsajátítását.

Az ifjúságnak tisztában kell azzal lenni, hogy a szülők a legnagyobb áldozatok árán is taníttatják, iskoláztatják gyermekeiket, nehogy idővel midőn a megélhetés gondjaival kell már fog-

lalkozniok, a szülők szemére vessék, hogy megvonták gyermekeiktől azt, ami boldogulásukhoz mulhatatlanul megkívántatott volna.

A szülő dolgozik, fárad, latba veti minden erejét, csak hogy gyermeke tanulatlan, tudatlan ne maradjon. Inkább azt óhajtja és akarja, hogy tapasztalatokkal, ösmeretekkel legyen ellátva, szóval emberré, tökéletes emberré váljék, a társadalom a nemzet, pirulás nélkül vallhassa magáénak; találjon benne egykor a haza erős, dönthetetlen támaszra, hű, igaz, tevékeny fiára.

Azt nem kívánja senki, hogy örökké a könyveket bujja a tanulás, nem várja senki, hogy az éjjelt napalá téve, buzgokodjék a diákság.

Kellőleg kell a munkát megosztani, úgy jut is marad is idő egyéb dolgok elvégzésére. A változatosság kedvéért kis szórakoztató, nemesítő olvasás, kis testmozgás, játék nem árt, sőt jótékony hatással van úgy a szellemi, mint a testi fejlődésre. A lélek épségét, üdeségét, a kedély frissességét, elevenségét fentartja.

A lényeges azonban a kellő mérték szigorú betartása. A túlzásba hajtott dolog mindenképp káros és a legnehezebb, de aztán a legértékesebb a nap olyképeni felosztása, hogy mindenre teljék. Ilyenképen kedvező eredményeket érhetünk el és nem bánt a lelkismeret, hogy most ezt vagy amazt kellett volna tennünk és nem tettük.

Lebegjen a fiatalság előtt szüntelen egy szent cél: a jövő megállapítása: legyen tisztában azzal, hogy a szülőknek idővel az érettség hozott áldozatokat meghálálni kötelességük. Tudnia kell az ifjúságnak, hogy egykor belőlük lesznek a hon oszlopai, főerősségei, tőlük függ egy ország sorsa, tőlük várja egy nemzet haladását, fejlődését, boldogulását. Komoly, tevékeny munkájukkal fölemelhetnek, közönyükkel, nembánomságukkal agyon tiporhatnak egy országot.

Az iskola falai között szedjük magunkba mindazt, a minnek segélyével künn az élet forgatagában kormányozhatjuk magunkat.

Emlébeszéd.

Irtó és a szigetvári Zrínyi szobor előtt elmondta:
Pett Sándor.

Hol ezelőtt 337 évvel ágyuk bőmbőlése reszkettette meg a levegőt, ott ma harangszó csengése hívta az imádat helyére a magyart! —

Hol ezelőtt 337 évvel égő házromok lángja lobogott: ott ma háromszínű zászlót lenget az esti lágy szellő! —

Hol ezelőtt 337 évvel lándzsától átszurt szívek fuldokló sóhajtása szállt az ég felé: ott most honszerelemtől égő szívek magasztos éneke kért áldást a magyarra!

Hol ezelőtt 337 évvel az anya gyászruhát öltött magára s először nevezte árvának kis gyermekét; ott ma gyermekeitől körülvéve siet az édes anya az áldozás helyére!

Hol ezelőtt 337 évvel a honleány letette fejről a gyöngyös pártát s könyzapot hullatva borult kihűlt szívé dalaíjára: ott most lelkes magyar leányok liliumruhás csoportja teszi kezét a szívére!

Hol ezelőtt 337 évvel selyemzászló

alatt 300 vitéz harezos esküdt hűséget, hogy utolsó csepp véreig, szemé lehunytaig védelmezi amagyar haza életét és becsületét: ott most öregek — ifjak, szegények s gazdagokból egybesereglett tábor tesz fogadást, hogy ezen hősök emlékét őrizni fogja szívében annak utolsó dobbanásáig.

Minek mondjam én nektek, hogy merre van ez a hely?! hiszen ti annak a földnek barna rögét gázoljátok a mely rögöt Zrínyi és nemes bajnokainak vére öntözött. Annak a földnek lakosai vagytok hol ezelőt 337 évvel utolsó jelenete játszott le annak a csodálatos tragoediának, a melynek hőse ugyan elbukott, teste holtta lön: de lelke a felmagasztosultság honába szállt fel s egyikévé lett azoknak az égi lakóknak a kiknek nevét imádságba fonja minden jó magyar, mert ha ezt nem teszi nem érdeemes arra, hogy magyar rónán termet buza kenyerét egye, akkor nem méltó a magyar névre, akkor nincs mit keresnie Árpád ivadéka között!

Hosszu idő óta porladnak már a szigeti hősök. Kilenc-tíz emberöltőt zárt már azóta magába az anyaföld hideg néma keble. Régen volt az, mikor Juranics László

kezeből kiesett a selyemzászló. Régen volt az, mikor még az Almás patak medrében vérpatak folydogált. Abból a korból már csak az emlékek maradtak ránk! Az az ódon várfal, roskadozó toronyával az a zöld mezőség, az a kis patak, — tépett zászló, — törött kard, fakult okirat: miadannyi drága ereklye: Ezek az emlékek némák! Beszélni egyik se tud és mégis olyan sokat mond mindegyik. Azok a komor falak Zrínyi örök dicsőségét hirdetik: az a mezőség az ő csodás bátorságáról regél: hiszen a várfal minden köve s a mező minden fűszála tanuja volt a délsomogyi magyarság önfeláldozásának. De a mit azok a néma emlékek elmondani nem tudnak, azt fentartotta az utókor számára a történelem.

Ezeröttszázhatvanhat szeptember 5, 6, 7 vérpirosbetűkkel van beírva a magyar nemzet történetkönyvébe! Nincs nemzet a melynek oly viharos multja volna, mint a magyarnak, Kassa és Csáktornya, Pozsony és Nándorfehérvár között sokszor tiporta a Golgotha útját a magyar föld népe. Sokszor bujdosott e földön a szabadság s mint az éj sötétjében remegő vándor, ez a haza is kétségbeesett, mert nem egyszer még csak

Eme szempontból is tehát lelkiismeretesen, komolyan férfiasan kell vennünk hivatásunkat; kötelességtudónak, buzgóknak és törekvőknek kell lennünk, mert idővel megsiratjuk az elröpült szép esztendőket, miket okosan fölhasználni lehetett volna, bár nem tettük: megbánjuk ezerszeresen a mit elmulasztottunk, de a legtöbb esetben már késő, a múlt felett való kesergés.

Ezért dolgozzunk, míg van alkalmunk; minden pillanatért kár, mit telenül elsurrani hagyunk: föl tehát a komoly férfias munkára, legyünk tett erősek, valódi férfiak, kik nem reftenek vissza a becsületes dologtól. Legyünk erős igaz támaszai a hazának és mindenkor a hon javára, jólétére törekedjünk!

— A harmadéves katonák visszatartása.

A hadügyi kormány a szeptember 1-ét kiszolgált katonákat október 1-én nem fogja hazabocsájtani, hanem mindaddig visszatartja, míg ujonczozás által a szükséges létszám ki nem egészítették. Az így visszatartott katonáknak rendes szolgálatuk utáni minden hat heti szolgálat egy gyakorlatnak számítatik be, vagyis minden eltöltött hat heti utószolgálat után egy-egy gyakorlatot engednek el a kiszolgált katonáknak. Ezzel egyidejűleg az önkéntes belépés is előrendeltetett s akik önként be akarnak lépni a hadseregbe, azok azt most megtehetik. Az önként jelentkezett ujoncok számának arányában a három évet kiszolgált katonákat is haza fogják bocsájtani október 1-én, a hátramaradtakat azonban csak a rendes ujonczozás után.

H I R E K.

Szegény Péter.

— Heine után. —

Pál és Jutka fürge tánczban
Körben járnak szüntelen;
Szegény Péter körmét rágja,
A sarokban csöndesen.

Pál a Jutka jegyes párja,
A ruhájuk ünnepi;
Péter fehér mint a kréta
S a gunyája köznap.

Szegény Péter busan tekint
A vig párra s gondolja:
„Ha nem lennék okos ember,
Kárt tennék most magamba...“

M. E.

Erzsébet Királyné emlékezete.

Öt hosszú esztendő szállott el azóta, hogy Genfben a gyilkos törekioltá szeretett királynénk drága életét.

Megrendítő volt e hír annak idején és a csapás irtózatos. Különösen nekünk szegény magyaroknak.

Jó királynénk szeretet és pártolt bennünket mindenütt és mindenhol és a magyar nép is rajongásig szeretete őt.

Megérdemelte!

De mi is megérdemeltük az ő szeretét, mert Árpád népének szeretete és honszerelme nem mulandó soha; a kit becsül, a kit szeret; azt szereti igazán.

Szereti szívének teljes melegével és holta után is áldva említi nevét,

mint most is Erzsébet királynéét, ki neki édes anyja volt.

Sir zokog a nemzet! Erzsébet királynét siratja még most is, de tán jobb volna ha magát siratná, mert elhunyt patrónája már szebb hazában a boldogok hazájában van.

Óh tekints le reánk édes anyánk a csillag fényes magas égből, terjeszd ki áldólag kezeid fölénk és óvj meg minket minden baj és veszedelemtől.

Kérd a mindenhatót, hogy dicsőségesen uralkodó férjed a magyarok királya, ne fordítsa el szívét tőlünk, hanem teljesítse hű magyar népe óhaját.

És ha a mi szerény óhajunk teljesül, úgy boldog lesz e haza, boldog a király és te is boldogan tekintesz le reánk az égből. Mi magyarok pedig emlékedet áldjuk és megőrizzük örökre!

— Személyi hír. Olay Lajos orsz. gyűlési képviselőnk, körutját a kerületben befejezte és Szigetvárról hétfőn vissza utazott a fővárosba.

— Gyászmisék. A plébánia templomban a héten három gyászistentisztelet is tartottak és pedig az első az elhunyt *Hettyey* Sámuel pécsi püspökert a másikat az 1566-ban elesett szigetvári vértanukért a harmadikat boldogult *Erzsébet* királynénk lelki üdvéért. A szt. miséket *Horacek* Endre vicárius végezte *Kaposy* Iván és *Koch* Alajos segédletével. A gyászmiséken a templom zsufolásig megtelt közönséggel és a „Nő-Egylet is képviseltette magát.

— Zrinyi ünnepély. Ez év szeptember 6-án és 7-en ülte meg Szigetvár és vidék-hazafias közönsége Zrinyi Miklós és dicső társai hősiességének emlékére ünnepet. Hatodikán este a Zrinyi emléket szebbnél szebb koszorúk borították és szépen ki volt világítva. Oláh Mi-ka jólszervezett zenekara pedig hazafias darabokat játszott a

halvány csillag, reménység se hintet fény sugarát utjára. A viharos idő forgatagban ilyen nap az volt az is a melynek alkonyatára a szigeti vár maroknyi csapatát ádáz kegyetlenséggel tiporta le az a vad horda, a melynek semmi jogosultsága nem volt ahhoz, hogy átkelve a Dráva vizén betegye lábát a magyaroknak sok vertől áztatott földjére. Tudnia kellett minden jó magyarnak különösen e környék lakosságának. Én hiszem is, hogy még a szántóvető is ebben a hitben él s ép ezért méltán veheti át a nótát a rákosi szántó ajkáról:

Érzi szívem felsőhajtok,
Mikor Sziget terén szántok.

A ki csak azt a végső tusát tekinti, a ki csak arra gondol, hogy azok a szigeti harcizosok a legtöbbben fiatalon szakadtak el sok bánat mellett sok örömet is nyújtó földi élettől az az ember az 1566-iki szeptemberi napokban nem lát mást, mint gyászos fellőknék láncolatát.

De a ki mérlegeli azt a hatást a mit Zrinyi és nemes Lajnokainak hősi önfeláldozása az utókora tett, a ki tekintetbe veszi azt, hogy az igazságos kritikának mily éles fegyverével támadja a történelem a segítséget nem nyuj-

tó császári hadak viselkedését s ezzel szemben dicsőség glóriájába öltözteti azon hősök fennkölt alakjait. A ki tudja azt, hogy Zrinyi vár hősi halált halt urának még emlékezete is ebben tudja tartani a Feni szívekben a hazaszeretett tüzét.

A ki tudja azt, hogy Zrinyi és maroknyi csapatának oroszlanbátorsága előtt csodás bámulattal hajlja meg a nagy világ az elismerés zászlaját:

A ki mindezeket érzi és meg is tudja érteni, az azokban a szigetvári véres napokban nem bus felhők láncolatát látja, hanem egy felhősoprotot, de a melyen atör egy sugárkéve, a honszerelmenek arany szalaktól font sugárkéveje!

A kik így fogják fel azokat a szeptemberi napokat, az ilyen lelkekhez szól a költőnk ama mondása mely e szobornak talapzatára arany betűkkel van vésvé,

„Ha a fellependsz dűledék várára Szigetnek:
Sírja ne említs szót sajnos este föl!“
Ott hős Zrinyi körül bátor daliái nyugosznak.
Gyenge panasz szózat bántja nagy álmaikat.

A ki így fogja fel a szeptemberi napoknak harcizos eseményeit, az nem mulaszt könyvet a mai napon legalább bánat könyvet nem!

Nem szabad nekünk csüggeteg lélekkel ülnünk ünnepet a szigeti hősök halálának évfordulati napján. A fájdalom némita el az a tudat, hogy a legszentebb ügy szolgálatában véreztek el, s meggondolva azt, hogy azok a hősök a haza területe épségbentartásának kérdését a magyar haza becsülete s e becsület szeplőtelenységének kérdését többre tartották, mint saját egyéni sőt családi életüket, meggondolva azt, hogy a „vagy győzünk vagy meghalunk!“ jelszótól gyávan soha el nem állottak: a helyett hogy sirnánk nevüket imádságunkba kell foglalni és áldani őket még haló porunkban is!

Október hatodikán: akkor boruljon gyászba a magyar föld népe. Hiszen akkor martyrokat temet.

De szeptember hatodikán ne gyászoljon, hanem támassza fel a holtakat; annak a kopár falnak árnyékában s Almás kanyargó vizében elhunyt nemzeti hősokeket. Támassza fel emlékezetében minden jelenlevő azoknak a nemzeti hősokeknak áldott emlékét s tanulja meg tőlük miképpen kell szeretni odaadással azt a sok keserű könnyel, de talán még több vérről öntözött édes magyar hazát.

Mélyen tisztelt ünneplő közön-

szobor előtt. Az esti 8-órai harangszó után 12 mozsár dördült el a vár fokán. Ezután az ünnepély szónoka *Peti Sándor* lépett az emelvényre, és hévvel lelkesedéssel mondta el szünni nem akaró éljenzések közepette. magasröplő hazafias beszédét. A szép beszédet különben egész terjedelmében lapunk mai számában találják t. olvasóink; reméljük, hogy mindenkinek élvezetet nyújt annak elolvasása. A szónoki beszéd elhangzása után a közönség nemsokára szét oszlott és egyrésze az Olvasóegyletbe vonult ahol a kert ki volt világítva és táncmulatság tartott. Másnap délelőtt pedig a plebánia templomban gyászistentisztelet volt az elhunyt bajnokokért. Az egyházi szónoklatot *Horacek* Endre vikárius tartotta kinek hazafias szellemben elmondott szép beszéde magával ragadta a hallgatóságot. Az ünnepély-befejezését déli 12 órakor 12 mozsár lövés jelezte. A lefolyt Zrinyi ünnepély után nem mulasztjuk el, hogy ne figyelmeztessük a rendőrséget a nálunk minden alkalommal előforduló lármára, zajra és kocsizörgésre, mely nyilvános beszédekénél elő szokot fordulni. Most is egy csomó suhancz a gyógyszerár felől a fák tején oly ordítást és csendzavarást idézett elő, hogy a szónokot beszédében zavarták és a hallgatóságnak is bosszúságot szereztek. A kocszi közlekedés is vigan folyt, persze mert a rendőrök csoportba verődnek az egyik oldalon és tőlük vigan folyhat a rendzavarás a másik oldalon. Az nekik hekuba! Hisszük, hogy más hasonló alkalmakkor a rendőrség éberebb lesz és le inti vagy elcsípi a rendzavarókat, a mivel aztán tréfán kívül rá szolgál arra, hogy a rend éber őreinek hívassék.

— **A kisasszony napi bucsu.** A turbéki bucsujáró helyre, mint minden évben, úgy az idén is sok hívő zarándokolt. A kedvező szép idő csak növelte a bucsusok számát. Már pár nappal az ünnep előtt a Szigetvárra érkező vonatok, csak úgy öntötték a népet, mely aztán csoportonként zarándokolt a kegyhelyre, hol szt.-mise és hitszónoktatok

tartattak. Megjegyezzük, hogy e bucsunak egész vásári jelege van. Mert van ott körhinta, mindenféle komédia és különfélebbnél különfélebb sátrak, akár csak egy országos vásáron járna az ember.

— **Konfiskált fairagaszkok.** Lapunk mult számában megírtuk, hogy a helybeli szociálisták közgyűlési meghívóját *Farkas Gyula* t. b. főszolbabiló a „forradalmi párt” jelző miatt nem engedte kiragasztani, s egyben jelentést is tett arról az ügyészségnek. Mint értesülünk a kaposvári kir. törvényszék a főszolbabiló véleménye alapján a nyomtatványokat elkobozta.

— **Ellenőrzési szemle** A közös hadseregbeli ellenőrzési szemle az idén október hó 5, 6 és 7-én lesz Szigetváron a „Korona” szálloda nagytermében megtartva. Október 5-én Szigetvár, Mozsó, Szt.-László N. Lad, 6-án Apáti, Teklafalu, N.-Hárságy és N.-Dobsza, 7-én Gy.-Mellék, Görösgal és drávafoki körjegyzőségekhez tartozó községek puszták, telepek és egyéb helyeken tartózkodó pórtartalékosok illetve tartalékosok tartoznak jelentkezni. Figyelmeztetnek az illetők, hogy katonai igazolványukat a szemlére magukkal vigyék.

— **Nyelvében él a nemzet.** Jól tudjuk, hogy ez a szerencsétlen siket némákra nem egészen szólhat. De igen is szól a kaposvári áll. s. siketnéma intézet vezetőségére, mely e héten a megszámozott gyűjtő iver sokaságát küldte el mindenfelé. Pár példány ezen gyűjtő iverkből a kezeink közé került. Azok a hazafiasan gondolkozó magyar urak a legnagyobb felháborodással adták át ezeket nekünk kiknek nevére német czimzéssel érkezett Kupa vármegyéjének székhelyéről Kaposvárról a gyűjtő iver. Ezek közül legyen elég egyelőre csak kettőt felemlitenünk. Az egyiket *Tóth István* ügyvéd takarékpénztári igazgató a másikat pedig *Szabó Sándor* ügyvéd helybeli lakosok kapták, ilyen czimzéssel: 5560 szám. Tek *Tóth Stefan* urnak. Szigetvár. A másik 5559. Tek *Szabó Alexander* urnak Szigetvár. Ezek után azt hisszük

belátja minden magyar ember, hogy ez már mégis boszantó dolog. Nem szólnánk semmit, ha ilyen levelet Bécsből küldenének. De ha a magyar kormány támogatása mellett létesült és fennálló kaposvári siket néma intézet vezetősége küld ilyesmit, azt szólnélkül nem hagyhatjuk. Nem tudjuk, kik és kinek az utasítása folytán czimezték meg az egyes gyűjtő iverket németül? De elég rossz, hogy ez így van és hogy a vezetőség nem vizsgálta át a czimzéseket. Mert vagy megbizik abban, vagy azokban, kikre e munkát bizza, vagy nem. Ha nem bizik meg úgy kötelessége felülvizsgálni a munkát, ha pedig megbizik, akkor a felelőség őt terheli; bárki is czimezte németül a gyűjtő iverket egy részét. Ez az eset éppen most, midőn mindenfelé a nemzeti vívmányokról és a magyar nyelv érvényesüléséről van szó, kissé furesának tűnik fel. De azért mégsem akarjuk mi a vezetőséget ezért a fenforgó esetet elítélni, mert jól tudjuk, hogy az intézet vezetősége se nem siket — se nem vak, hogy be ne látná e tévedést és boszszantó hibát, (amit a német czimzéssel okoztak). Miért is mi reméljük és hisszük hogy felszólásunk nem talál siket fülekre és jövőben a vezetőség magyarul czimeztet meg minden gyűjtő iveret, melyen könyör adományok gyűjtésére kérik fel honfitársainkat.

— **Névmagyarosítás.** *Schnitzler* Gyula szigetvári illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru leányai: Irén és Berta család nevének „Sugár”-a kért átvaltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **Szarvasmarha díjazás.** A „Somogy-megyei Gazdasági Egyesület” a „Nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter ur anyagi segélyezésével” 1903. évi október hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Szigetváron tenyészteheneket díjaz, mely célra 300 koronát fordít. A díjak a következők: Magyar marhákra; I. díj 50 kor., II. díj 40 kor., III. díj 30 kor., IV. díj 20 kor., V. díj 10 kor., összesen 150 kor, Nyugati (piros-tarka) mar-

ség! minden ilyen szeptemberi nap szolgáljon alkalmul arra, hogy magunkba szálljunk s buzduljunk fel a hősök nemes példáján.

A magyar nemzetnek jellenben élő fiait a szabadság hősöknek egész táborára tekintetnek vissza. Ezeknek a nemzeti apostoloknak a nevei fényes csillagként ragyognak a hazai történelem egén. Szigetvár és környékének nemes népe keressen ki ezek közül egy csillagot, azt a melyre Zrinyi Miklós neve van felírva s gondolatban ölelkezzék össze annak a nevének minden betűjével. Szigetvár és környékének nemes népe tartsa szent, honfiúi kötelességének azt, hogy legyen hű a multhoz, legyen méltó a hősök erényére, hogy boldog jövőt remélhessen!

Ujra mondom azért: ne könyüt ejtsünk ezen a napon hiszen Zrinyi és bajnokai testben haltak csak meg, de nevök s szellemök élni fog örökké, lelkük a tisztaság honából tekint le reánk! Áldjuk őket: mert csatát vesztettek és mégis győztek. Halálukkal győztek le azt a korukban uralkodó tévhitet, hogy Arpad ivadékanak erében már lanyhán pezseg a honfivér s a hazát csak a béke ölelő karjai között tudja szeretni.

Áldjuk őket: mert meghaltak és mégis élnek; örökéletük akkor kezdődött, mikor holttestemükre ráborult a sirhalom földje.

Óh! éljenek is örökkön örökké! A szigetvári hősök emlékezete sohase hagyja el a magyar föld föleg a délvidék szives lelki világát. Legyen az ő emlékek szent! Legyen annak a kornak minden maradványa egy titkos rugó mely Szigetvár és környékének népet szüntelenül hajtsa a polgári erények legnemesebbikének a honszerelmének ébrentartására — s ne adja az Isten hogy keljen, de ha kell, annak tettekben való kimutatására is!

Szigetvári anyák! Ha kis gyermeketek esdve kér benneteket hogy mondjatok mesét neki, akkor vezessétek ki arra a zöld mezőségre s ott regéljétek nekik az 1566-iki ostromról. Hadd higgye csak azt az ostromot annak a kis gyermeknek almodozó lelke mesének! Hiszen a művelt világ nem egy népe előtt mesék világába vesz el az a szigeti önfeláldozás.

Szigetvári lányok! hintsetek virágot arra a zöld mezőségre, erre a szobor talapzatra, aztán kössétek koszoruba a legszebb

virágokat; a lelketeket! Mert nincs szebb koszoru annál mint a melynek minden szálát magyar lányok fehér lelke képezi. Ezt a koszorut aztán hintsetek fel az égboltozatjára: hadd legyen virágos utjok azoknak, kik olyrégóta a csillagok között járnak.

Sokszor olvastam már szellemek órájáról. Sokszor hallottam már beszélni hazájáról lélekről. A feicsigázott képzeletnek e rész tanát mindig felületesen fogadtam ki nevettem.

S most magamat kellene kinevetnem, mikor azt mondom: úgy érzem mintha most is ütne a szellemek órája s a holtak ujra támadnak.

Ugy érzem, mintha megdobbana alattam a föld s mintha a föld mélyéből Zrinyi szelleme sirna fel hozzám. Mintha azt mondaná: „Ne magasztald a multat, hanem tantsd meg a jellent.”

Mintha azt mondaná: A kettős kereszt, hármashalom határát sokszor öntözte vér s az legtöbbször a szabadságért hullott! Európának ezt a keleti sziklavárát sokszor megingatta az irigység, a kapzsiság ádáz vihára, de az Isten mindig adott nemzet

hakra: I. díj 50 kor., II. díj 40 kor., III. díj 30 kor., IV. díj 20 kor., V. díj 10 korona, összesen 150 korona. Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogymegyei volt urbéresék, vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogymegyei tenyésztők tehenei nyerhetnek. 2. Csúpan oly tenyésztehenek díjazatnak, melyek a bemutatásakor 3., illetve negyedik életévüket betöltötték. 3. Pályázók tartoznak községi bizonyítványt nyújtani igazolni, hogy elővezetett teheneik növendékmarmha koruktól fogva nevelésük alatt voltak. A fentebb felsorolt díjakon kívül diesérő oklevelek is osztatnak minden más somogymegyei tenyésztőnek magyar és nyugati fajta tenyésztehenei részére. A díjazást a somogymegyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottság eszközli, melyekhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik. **S o m s s i c h A n d o r**, a gazdasági egyesület elnöke. **G r. H o y o s M i k s a**, a gazdasági egyesület alelnöke. **D r. R o b o z Z o l t á n**, a gazdasági egyesület titkára.

— **Felakasztotta magát.** Ugylátszik nagyon divatba jött nálunk az akasztás, amit nem Bali Mihályval a hóhérral végeztek ugyan, (jobb is) mert az illetők maguk kötik fel magukat. Ezen csufos halál nemet választotta nálunk a múlt héten egy postaszolga, most pedig e hó 9-én a közeli Molvány községben akadt követője. Mert **Rémes József** ki nagyon szerette a palinkát és róla leszokni nem tudott, áldozata lön ez italnak és az alkohol hatása alatt felakasztotta magát. Miután az öngyilkosságot kétségen kívül megállapították, a hullát a hatóság nem boncoltatta fel.

apostolokat, kik Árpádtól ránk maradt örökségünket e szép magyar hazát újra visszaadták nekünk. A magyar mindig tudta azt értesíteni meg tő is, hogy szabadságtól van kötve éltetek és halatok, s ha ezt elveszik tőletek, olyanokká lesztek mint a szárnyszegett madár: porbahulltok!

Szigetvár népe! hallod-e a felsíró szellem intő szavát, megtudod-e azt érteni? Ha megértitek kövessétek is! Merítetek honszerelmet hazánkért évirzett hőseink nemes példájából. Hassa át valótokat az a tudat, hogy csak úgy vagytok méltók a magyar nevezeire, ha mindannyi nemzeti hős emléket dédelgető szeretettel őrzitek honfi szívetekben.

Ez a föld a melyen jártok szent, hiszen a hősök vére megszentelte. Mikor ezt a földet tapossátok sohse feledjétek el, hogy szabadságért elbunytt hősök jeltelen sírhalmá fölött jártok. Ha más nem, ez a tudat serkeutsen benneteket arra, hogy a hazát szent lelkesedéssel szeressétek. Hiszen legszebb erény a honszeretem, s annak gyakorlásához nem kell semmiféle tudomány, csak a vágó léleknek erős akarata. csak az egészséges magyar szívnek szilaj dobbanása. Gyakoroljátok a honszerelmet mert csak ennek a gyakorlása teheti nagygyá, hatalmassá akár anyagi, akkor szellemi téren ennek a magyar földnek magyar népét. Ha követitek a lelketek sugallatát, s ha hallgattok a kebleteket feljebbemelő dobbanás szavára s azt követitek akkor él, virul ez a nemzet, s adja a magyarok örök Istene, hogy viruljon is, éljen boldog időköt beláthatatlan messzeség a szabadság tiszta égise alatt!

— **Tűz.** Mozsgón f. hó 7-én tűz ütött ki lovag turonyi **Biedermann Ottó** uradalmában. Körösi János és több cseléd társai tulajdonát képező takarmány lett a lángok martalékává. A kár megtérül mért a takarmány az **Adria** biztosító társaságnál biztosítva volt.

— **A Dráva áldozata.** Mint lapunknak jelenti **Gladina** János perlaki lakos fürdés közben a Dráva hullámaiban lelte halálát holttestét pedig elragadta a rohanó ár.

— **Elárverezett krokodil és óriás kigyó.** Furesa árverés volt a héten nálunk a vasúti állomáson. Ugyanis **Kemény** Jakab jelenleg itt tartózkodó állatmutogató rendelt 1 krokodilt és óriás kigyókat. A kedves kis bestiák meg is érkeztek, de a ezimzett nem akarta, vagy nem tudta kiváltani őket. Ennélfogva árverezésre került a sor. Már már azt hittük, hogy nem akad árverező. De bizony mégis akadt egy ur ki az árverés után a potom árért vásárolt állatokat **Keménynek** átadta. A kóklér **Kemény** pedig a kigyókat keblén melengeti és addig üzi az efele játékát, míg egyszer csak rajt veszt. És majd nem a kigyók csipik meg, hanem a törvény emberei.

— **Halálos szurás.** Ihárosban duhajkodó suhanczok összeverekedtek a nagykorosmában; szokás szerint kést rántottak és egy ott levő **Nagy Pál** nevű polgárt, ki csendes szemlélő volt, egyik suhancz szíven szurta, mire néhány perc múlva meg is halt. A gyilkost a helyszínén azonnal elfogták.

— **Honvédség ezred meneteleése.** Folyó hó 11-én megérkezett meg Kis-Körpádról a Pécsre tartandó 8-ik huszár ezred. A menyecskek és lányok örömmel szemléltek a dallás vitelket és csak azt sajnálták hogy így rövid ideig maradtak nálunk. Az ezred már másnap a kora reggeli órákban távozott el városunkból.

— **Csökkent az adóbevétel.** Somogymegyeben is mint a közigazgatási bizottság jelentéséből kitűnik. Az exlex folytán 127.502 korona állami adóval kevesebb folyt be, mint a múlt év megfelelő havában és egyéb kincstári tartozások is gyeren folytak be.

— **Uj okmány bélyegek.** A pénzügyminiszter intézkedése folytán a magyar korona országai területén 1898. évi július hó 1-től forgalomba levő magyar bélyegjegyek helyét 1903. évi október 1-től kezdve új bélyegjegyek kerülnek forgalomba. A közönség tájékoztására a pénzügyigazgatóság erre vonatkozólag a következőket közli:

A jelenleg forgalomban lévő bélyegjegyek 1903. október 1, után 1903. évi október hó 31-éig árusíthatók s teljes érvénynyel használhatók, 1093. évi november hó 1-ével azonban forgalmon és érvényen kívül helyeztetnek s e naptól kezdve kizárólag csak az új bélyegjegyeket szabad használni. A forgalmon kívül helyezett bélyegjegyeknek ezen időpont letelte után való használata a bélyeglevél kötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog vétetni és a bélyeg- és illeték-szabályok szerint ezzel egybekötött hátrányos következményeiket vonja maga után. Az 1903. évi november hó 1-ével forgalmon kívül helyezett bélyegjegyek a törvényes határozmányok megtartása mellett az adóhiva-

taloknál 1903. évi november hó 1-étől 1903. évi december hó 31-éig új bélyegjegyekkel ingyen kicserélhetők lesznek, 1904. évi január hó 1-étől ugyanazon évi december hó végéig a kicserélést indokolt kérelemre a pénzügyminiszterium engedélyezi. A kicserélés iránti beadvány bélyegmentes. A forgalomból kivont érvényt veszített bélyegjegyek 1905. évi január hó 1-étől kezdve többé sem ki nem cserélhetők, sem értékök meg nem térítetők.

— **A szoczialista gyűlés** ma d. e. 10 órakor lesz a vásártéren, esetleg a központi vendéglőben megtartva. Mint halljuk a gyűlésre megérkezik a szocialistáknak egyik legkiválóbb szónoka **Weltner** Jakab Budapestről. Ugyazintén Pécsről is lesznek szónokok. A gyűlés tárgyai: 1. Az általános titkos választási jog. 2. és Miért szegény a nép.

— **Irodalmi előadás az Olvasó-egyletben.** Ma este 8 órakor az Olvasó-egyletben **R. Kovács** Laura hírneves recitátor szavaltati estjének műsora a következő: Arany, Petőfi, Vörösmarty. Tompa, Madách, Gyulai, Thaly, Abrányi, Kiss, Rudnyánszky, Szendrei. Heine, Copee, Leopardi, Eugene jeles költők műveiből van összeállítva 30 különböző jellemalakításban. **I. szakasz.** Reménydus fiatalember. 80 éves aggastyán, 18 éves fiatal leány. Az angyal és a házi farkas. **II. szakasz.** A kurucz hősök. A műszavaló. A laikus, a gymnazista és az ovodás kis leány mint szavaló, A modern házastársak. **III. szakasz.** A Recitátor. Egy hü férj. Mi a szerelem? (Tréfás definíció.) A fiatal lányoknál A fiatal embereknél. A menyecskekénél. Az özvegyasszonyoknál. Az idős nőknél. Az aggleányoknál. A nős embereknél. Az aggleányoknál. Az öreg embereknél. Az anyósúal. — Az estély iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Nem tagoknak is szabad a bemenet. Bővebbet a falragaszok.

— **A furtai harang.** A furtai református egyháznak két harangja van. Az egyiket 1743-ban, a másikat 1854-ben öntötték. Ez újabb négy mázsás harangnak az a története, hogy a furtaiak 1849-ben kis harangjukat önként felajánlották a magyar kormánynak: öntessen belőle ágyut.

A harangot azonban, hogy, hogy nem, nem használták fel. Az aradi várban maradt, ott találták a németek is. A felirásból meglátszott, hogy a harang a furtai református templom.

1850-ben az egyházhöz kegyelmes leirat érkezett, melyben az volt, hogy a furtaiak, ha harangjukat kényszerítve adták át a forradalmi kormánynak, folyamodjanak a harangért, s visszafogják nyerni.

Ennek utána összegyűlekeztek a presbiterek, tanácsot tartani: mitévők legyenek. De nem igen sokat beszéltek, mert felállott **Juhász** János presbiter, községi bíró, és azt mondta:

— Mi nem erőszakra, mi önkéntesen adtuk a harangunkat oda. Tehát vesszen inkább minden harangunk, csak becsületünk maradjon meg.

Mire aztán elhatározták, hogy a harangért nem folyamodjanak a némethez, hanem öntetnek a maguk emberségéből másikat. S így is cselekedtek.

Legujabb.

II-ik Vilmos német császár udvari különvonaton kíséretével ma délelőtt 11 óra 2 perczkor Szigetváron keresztül utazik a helyei vadászatokra.

KÖZGAZDASÁG.

A világ termése.

— A földmivvelésügyi miniszter jelentése. —

A héten tette közzé a földmivvelési miniszter a néhány nappal ezelőtt előre jelzett jelentést a világ idei gabonatermeséről. Hivatalos és igen csekély részben magánjelentések alapján nagy szakértelemmel gondosan szerkesztett mű ez, mely könnyen áttekinthető formában tájékoztatja a termelőket és kereskedőket egyaránt arról, hol mennyi gabona termett az idén a föld kekségén, fogyasztó országoknak mekkora importra lesz szükségük s termelő országoknak mekkora lesz a fölöslegük.

A jelentés lehető pontossággal felel meg ezekre a kérdésekre.

A földmivvelési miniszter nagy gondot fordít jelentéseinek megbízhatóságra s most is azoknál az országoknál, a hol a föltétlenül megbízható adatokat nem konstataált (igen kevés van ilyen s az is jelentéktelen), maga utal erre a körülményre. Éppen ezért a gondosságért és lehető pontosságért fokozódott a földmivvelési miniszter természetbeclési jelentései iránt évről-évre a bizalom, úgy, hogy most úgy a gazdák, mint a kereskedők teljesen megnyugszanak benne.

Igaz, hogy a magánbeclések eredményei részben még mindig elütnek tőle, de a végeredmény a földmivvelési miniszter jelentését igazolja helyesen.

A közzétett jelentés szerint, megtudjuk, hogy a világ idei gabonatermése 9441 millió métermázsával kedvezőlenebb a tavalyinál. A készletek ismét meglehetősen csekélyek és csaknem bizonyos hogy az egészen sulyos és szép, tehát a jó és jó közepes minőségű termény az új gazdasági évszakban is keresett lesz. Magyarország abban a szerencsés helyzetben van, hogy ilyen gabonája termelt.

CSARNOK.

Szigetvár története.

(Folytatás).

VI. A török hódoltság kora.

Szigetvár elfoglalása után a török azonnal hozzá látott a vár és a város újjáalkotásához. Óriási munkával elhordták a vár ostromához emelt töltéseket, kiasták a tavat, fölemelték a falakat. A vár kapuját a régi helyéről a déli oldal keleti részére helyezték körülbelül oda, a hol most is van.

Ezután hódításra mentek a csapatok s török uralom alá került az egész vidék Kanizsáig. Csak október 21-én vonult el a győzelmes sereg Sziget alól, melyben ezután bégek parancsoltak hosszú időn át.

A keresztény lakoságot a török nem gyilkolta le s nem ejtette rabul, mint a vár őrséget, azonban kiűzte a városból s a szigetiek valahol Mosony megyében találtak új hazára. Helyettük Szigetbe török lakosság települ, török kultúra honosul meg.

Egy imahely épül a várban: ez a mai urasági magtár. Az óvárosban két templomot emelnek, egyiket a mai barátok temploma helyén, másikat a piacon: ebből lett átalakítva a mai plébánia templom. Volt egy vallási szertartásra emelt épület az új városban is: ez a mai város pince a Sában. — Az új várost már nem tudták török lakosággal benépesíteni s azt később el is hagyták.

A XVII. század közepén megengedik, hogy rác lakosság telepedjék meg Szigetben, de kívül a városon. Az ó-város keleti oldalán helyezkednek el ezek, a mai vásártéren ez a hely lett az új külváros.

A török Szigetben magasabb iskolát emelt, fürdővel, vízvezetékekkel látta el, az uradalmi majorban látható Basa-kut, ebből az időből való.

Iszkender az első szigetvári bég. A török alatt katonailag úgy volt berendezve Sziget, hogy külön őrsége volt a várnak és a városnak. 1668-ban az őrség száma 520 fő.

Kezdetben Szigetvár egy járás székhelye volt, később nagyobb közigazgatási és katonai terület lett: szanzság, vilajet, de hivattartomány néven is előfordul.

A katonaság fizetését nem készpénzben kapta, hanem ki lett jelölve számára, hogy kiktől hajthatja azt be adóban. Ebből természetesen sok visszaélés támadt.

Az egymást követő bégek uralma alatt Szigetnek említésére érdemes története nincs. Háboru zajlik körülé, a török igyekezik Kanizsát elfoglalni, mi 1600-ban sikerült is. Sziget ezzel megszűnt végvár lenni, veszté jelentőségét.

1664-ben Zrinyi Miklós, a költő, a sziget

geti hős dédunokája, nevezetes téli hadjárata alkalmával elvonul 27000 főnyi hadával Sziget mellett is, de vivni nem kísérelte meg.

A keresztény sereg néhány csapata Turbékot dulja föl ez alkalommal. Itt állt ugyanis Szulejman sátora, itt temették el belső részeit s a sir fölé a török emléket, templomot emelt, a helyet megerősítette s csekély őrséggel látta el. Nevét Turbék e szótól vette: Türbé mi síremléket jelent, ebből lett Türbék majd Turbék.

A török Turbékot a téli hadjárat után újból helyreállította, de már nem sokáig bírhatta, mert Buda 1686-ban kikerül a kezéből s ezzel kezdi a tért veszteni mindent, Sziget környéke is megtisztul csak a vár marad még kezén.

A keresztény lakosság Turbékban telepszik meg, itt székel a papjuk is. 1693-ban a hadi tanács rendeletére Turbékban eltemetett törökök csontjait kiszedik s a török temetőbe helyezik, Turbékot pedig Mária tiszteletére szentelik.

(Folytatás következik).

Szerkesztői üzenetek:

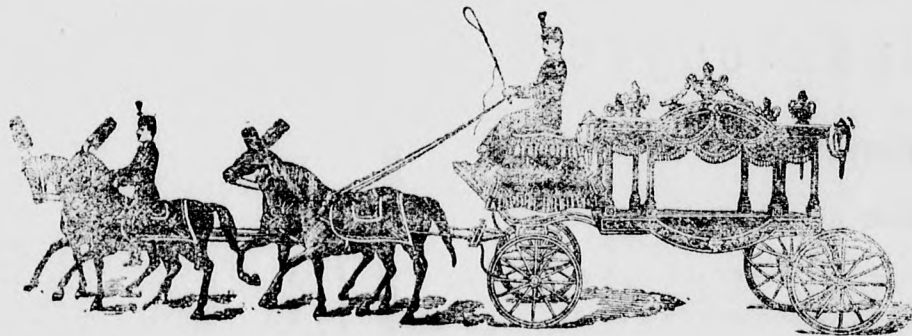
Lantos. A héten találkozunk. Üdv.

Rió. Küldj valamit.

J. N. Kosd. A küldött verset sajnálatunkra erős politikai tartalmával fogva nem közölhetjük, különben is az időközben megjelent nyilatkozata az illetőnek elébe vágott. Más dolgokat szívesen veszünk üdvözlét.

Nemközlhetők. Alabárdos, Béla király, és Fájó szívem, című versek.

Kiadja a szerkesztőség.

Unhert Antal temetkezési vállalata, Szigetvár.

Elvállal hulla szállítást vasuton és saját gyáskocsiján, minden irányban.

Raktáron tart:

érc és fa koporsókat, sirkoszorukat és szemfedőket nagy választékban. Különösen ajánlja érc koporsóit, melyek a földbe temetve sem horpadnak össze.

Hirdetéseket jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint
Árak a legújabb jelzés szerint 50 klgm
ként értetődnek,

Szigetvár, 1903. szeptember 11-én.

Buza	uj	—	K.	6 90	7 —
Rozs	„	—	„	5 40	5 50
Árpa	„	—	„	5 50	5 80
Zab	„	—	„	5 —	— —
Tengeri ó	„	—	„	— —	— —
Bab	„	—	„	8 —	— —

Mezei egerek
Tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyancsak több közegyekben a legjobb sikerrel használt
egérmérget
A dolog alakban, eddig tapasztalatok szerint 1 literrel 1-2 kőle elefántok, 1000-1500 kőle ara 10 kor, 10 kőle jada 5 kor.
SÍPOCZ ISTVÁN
egészséges
Pécselt. (Barany megye).
Megrendeléshez hatósági engedélyi kérelem szükséges.

Eladó

3 hold jó minőségű szántó föld a (cserben.)

Czím a kiadóhivatalban.

Vadászfegyver

jutányos árért eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Egy jó karban lévő KERÉKPÁR

jutányos árért eladó.

Czím: A kiadóhivatalban.

Egy jó karban lévő

könnyű hajtó kocsik megvételre kerestetik.

Friedman Károly

legnagyobb és legocsóbb

BUTOR RAKTÁRA

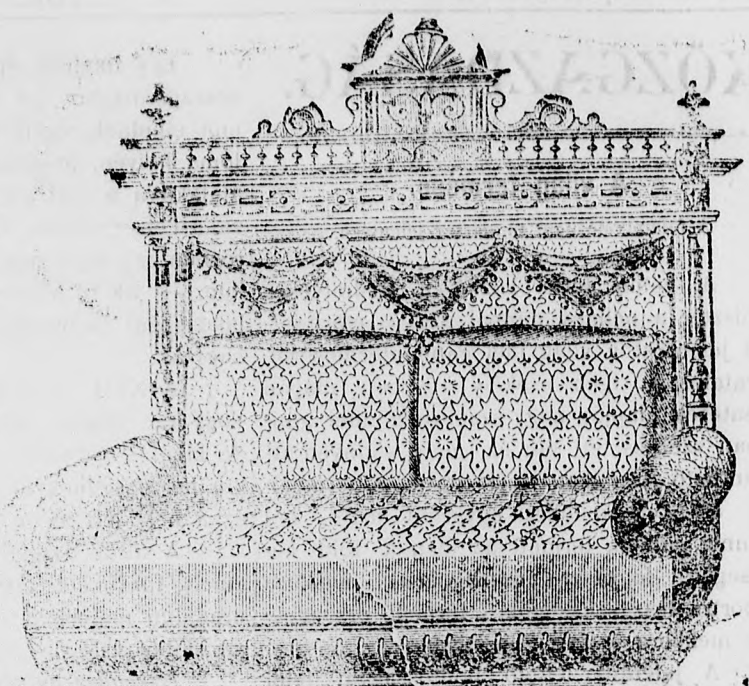
kárpitos és díszítő üzlete

PÉCSETT,

Siklói országot 44.

Ismételadónak, nagyobb berendezéseknél egyeseknek is

10% engedmény.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávéát használja.

Tisztelettel kérelem: A bevásárlásnál megkérjem, hogy a malátá kávéát, hanem mindig batározottan Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávéát, s azt csak az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja ell

Ára csomagonként 50 fillér.
500 gramm.

Kathreiner-féle
Kneipp-malátá kávé
egész szemekben.
Kathreiner-féle malátakávé
München.